

वा० रा०

॥२५॥

॥६॥ तेजसा दुःखेन निर्दग्धं निव ज्वलन्निव ॥ अनेन मृगदुःखशमनस्य व्याघ्रीदंढेनेव कैकयीदंढेन स्वदुःखशमनस्याशक्यता ब्रूयते ॥ नृशंसे क्रूरे दुष्टचारि त्रै दुष्टव्यापारे ॥ ७॥
पापमनिष्टं पापे पापमते ते त्वयि वृत्तिं शुश्रूषां वहति करोति ॥ ८॥ तस्यानर्थचिंतानर्हस्य एव मनर्थाय उक्तानर्थाय किन्निमित्तं केन निमित्तं न अयं स्वकृत एवानर्थ इत्याह
त्वमिति ॥ ९॥ अविज्ञानात् इष्टसाधनत्वभ्रान्त्या ॥ यदा यतः ॥ १०॥ उद्दिश्य व्याजीकृत्य त्यक्ष्यामि ॥ श्रियं राज्यं ॥ ११॥ आत्मना स्वव्यापारेण जीवितं तत्साधनं रामं न

मोहमापेद्दिद्वान्भूयः शोकोपहतचेतनः ॥ चिरेण तु नृपः संज्ञां प्रतिलभ्य सुदुःखितः ॥ ६॥ कैकेयीमब्रवीत्कुट्टो निर्दग्धं निव तेजसा ॥ नृ-
शंसे दुष्टचारि त्रै कुलस्यास्य विनाशिनि ॥ ७॥ किं कृतं तव रामेण पापे पापं मया पिवा ॥ सदा ते जननी तुल्यां वृत्तिं वहति राघवः ॥ ८॥ त-
स्यैवं त्वमनर्थाय किन्निमित्तमिहोद्यता ॥ त्वं मया त्वमविनाशाय भवनं स्वं निवेशिता ॥ ९॥ अविज्ञानान्नृपसुता व्यालीतीक्ष्णविपाय-
था ॥ जीवलोको यदा सर्वो रामस्याहगुणस्तवं ॥ १०॥ अपराधं कमुद्दिश्य त्यक्ष्यामीष्टमहं सुतं ॥ कौसल्यांच सुमित्रांच त्यजेयमपि वा
श्रियं ॥ ११॥ जीवितं चात्मनारामं न त्वेव पितृवत्सलं ॥ पराभवति मे प्रीतिर्दृष्ट्वा तनयमग्रजं ॥ १२॥ अपश्यंतस्तु मे रामं नष्टं भवति चे-
तनं ॥ तिष्ठेच्छां को विना सूर्यं सस्यं वासलिलं विना ॥ १३॥ न तुरामं विना देहेति प्लेत्तु मम जीवितं ॥ तदलं त्यज्यता मेपनि श्रयः पापनि श्रये
॥ १४॥ अपि नेचरणौ मूर्ध्ना स्पृशाम्येव प्रसीद मे ॥ किमर्थं चिंतितं पापे त्वया परमदारुणं ॥ १५॥ अथ जिज्ञाससे मां त्वं भरतस्य प्रिया
प्रिये ॥ अस्तु प्रतत्त्वया पूर्वव्याहृतं राघवं प्रति ॥ १६॥ त्वेव त्यजेयं ॥ परा उक्लृष्टा ॥ १७॥ चेतनं चैतन्यं ॥ १८॥ यतो मद्दिनाशे वैद्यव्यप्राप्तिस्तत्तस्मादेव नि-
श्वयो रामविवासनरूपस्य ज्यतां ॥ १९॥ अपि नेचरणाविति धर्मशास्त्रतोऽत्यनुचितमपि कामशास्त्रमर्यादया त्वत्पत्नीत्यर्थमिति शेषः ॥ १५॥ अथेत्यादि ॥ अथ भरतस्य प्रि-
याप्रियविषये मां त्वं जिज्ञाससे भरतोरज्ञः प्रियो न वेति तदास्तु ॥ राघवं भरतं प्रति यत्त्वया व्याहृतं तत्सर्वं भरतस्य ॥ रामविवासनं त्वयोग्यमेवेति शेषः ॥ त्वयापि पूर्वं तस्य
बहुशो गुणानां कथनादित्याशयः ॥ १६॥

अ० कां०

॥२५॥